

15.11.2023

Turun Tunnin Juna Oy:n ylimääräiselle yhtiökokoukselle

Hallituksen esitykset ylimääräiselle yhtiökokoukselle ja tausta-aineistoa päätöksenteon pohjaksi

1. Ylimääräisen yhtiökokouksen koollekutsuminen sekä kokouksen aika ja paikka

Yhtiöjärjestyksen mukaan kutsu yhtiön yhtiökokoukseen on toimitettava kullekin osakkeenomistajalle aikaisintaan kahdeksan (8) viikkoa ja viimeistään viisi (5) viikkoa ennen yhtiökokousta. Yhtiökokouskutsu on toimitettava kirjallisesti joko osakkeenomistajan yhtiölle ilmoittamaan postiosoitteeseen tai vaihtoehtoisesti osakkeenomistajan yhtiölle ilmoittamaan sähköpostiosoitteeseen.

Kokouskutsu on lähetetty osakkeenomistajille heidän Turun Tunnin Juna Oy:lle ilmoittamaan sähköpostiosoitteeseen 15.11.2023.

2. Suunnitteluperusteiden muuttaminen

Osakassopimuksen 6.1.3 (v) mukaan yhtiökokouksessa on päätettävä rakentamisvaiheen investointikustannuksiin ja/tai radan toiminnallisuuksiin oleellisesti vaikuttavista vaihtoehtoisista suunnitteluratkaisuista, mikäli tästä ei aiheudu merkittävää haittaa Yhtiön operatiiviselle toiminnalle.

Yhtiön hallitus esittää suunnitteluperusteiden muuttamista, mikä vaikuttaa oleellisesti rakentamisvaiheen investointikustannuksiin ja radan toiminnallisuuksiin, minkä vuoksi hallitus saattaa asian yhtiökokouksen ratkaistavaksi.

Suunnitteluperusteiden muuttamisella saadaan rakentamisvaiheen kustannuksiin merkittäviä säästöjä ja hankkeen kielteiset ympäristövaikutukset vähentyvät. Muutoksella parannetaan hankkeen rahoitusmahdollisuuksia. Suunnitteluperusteiden muuttaminen ei vaikuta osakkaiden tai hankkeen alkuperäisiin tavoitteisiin. Hallituksen näkemyksen mukaan hankkeen, yhtiön ja sen osakkaiden etujen mukaista on muuttaa suunnitteluperusteita.

Hallitus esittää yhtiökokoukselle, että ratasuunnitelmien suunnitteluperusteita muutettaisiin siten, että raideyhteys voidaan suunnitella vain henkilöliikenteeseen, maksiminopeudeksi voidaan määrittää 200–300 km/h ja että suunnitelluilla rataosuuksilla voidaan hyödyntää yksiraiteisuutta. Suunnitteluperusteiden muuttamisen yksityiskohdista päätetään tarkemmin yhtiön hallituksessa.

3. Osakassopimuksen muuttaminen

a. Toiminnan siirtyminen Suunnitteluhankkeen aikana myös Rakentamisvaiheeseen

Osakassopimus

Turun Tunnin Juna Oy:n osakassopimus on allekirjoitettu 4.12.2020. Osakassopimuksen osapuolena on osakkaiden lisäksi myös yhtiö.

Osakassopimuksen ja yhtiöjärjestyksen mukaan yhtiön tehtävänä on Helsinki-Turku nopeaan junayhteyteen liittyvän raideliikenneinfrastruktuurin suunnittelu rakentamisvaiheeseen.

Rakentamisvaihe pitää osakassopimuksen A-kohdan mukaan sisällään Suunnitteluhankkeen jälkeiset toimenpiteet, kuten rakentamissuunnitteluun ja Suunnitteluhankkeen sisältämien kokonaisuuksien rakentamisen kokonaan tai osittain.

Osakassopimuksen E kohdan mukaan päättäessään Suunnitteluhankkeen toteuttamisesta osakkaat eivät ole päättäneet Rakentamisvaiheesta tai sen osista. Suunnitteluhankkeen loppuunsaattaminen ei velvoita osakassopimuksen osapuolia rakentamista koskevaan päätöksen toteuttamiseen.

Osakkaiden linjauksista ja osakkaiden neuvottelujen aloittaminen

Orpon hallitusohjelman mukaan Helsinki–Turku-välisen raideyhteyden rakentamisen on tarkoitus käynnistyä Espoo–Lohja- ja Salo–Kupittaa-yhteys väleillä. Hallituksen talouspoliittinen ministerivaliokunta käsitteli 25.10.2023 Turun Tunnin Juna Oy:n jatkoa. Ministerivaliokunta päätti käynnistää neuvottelut kuntien kanssa rataosuuksien rakentamisesta. Tarkoituksena on hakea mahdollisimman suurta osuutta EU-rahoituksesta. Lisäksi on todettu, että lopullinen päätös rakentamisen aloittamisesta tehdään käytyjen neuvottelujen jälkeen.

2023 CEF Liikenne -haku on avattu 26.9.2023.

Neuvottelut osakkaiden välillä hankkeesta on aloitettu 8.11.2023.

Yhtiön tehtävät ja toimivaltuudet

Valmistella olevat nykyiset ratasuunnitelmat valmistuvat vuoden 2024 aikana. Ratasuunnitelmia on useita ja ne valmistuvat eri aikaan, minkä vuoksi Suunnitteluhankkeen ja Rakentamisvaiheen ratasuunnitelmien toteutusvaiheet jaksottuisivat ajallisesti osittain päällekkäin. Hankkeen eteneminen suunnitellusti edellyttää, että ratasuunnitelmien hallinnollisen menettelyn aikana käynnistetään rakentamissuunnittelu, mikä mahdollistaa myöhemmin myös rakentamisen aloittamisen. Suunnitteluhanketta ja Rakentamisvaihetta hankkeessa tehtäisiin osittain samanaikaisesti vuoden 2024 aikana.

Tällä hetkellä yhtiön tehtävä on rajattu Suunnitteluhankkeen ratasuunnitteluun ja siihen liittyvien selvitysten tekemiseen. Yhtiön toimivaltuuksia tulisi laajentaa, jotta

hanke voi edetä suunnitellusti ja yhtiö täyttää myös edellytykset CEF-tuen myöntämiseksi.

Osakassopimuksen ehdot Rakentamisvaiheeseen siirtymisestä ja osakassopimuksen muuttamisesta

Osakassopimuksen 6.1.3 kohdan mukaan yhtiön siirtymisestä toiminnassaan Rakentamisvaiheeseen tai yhtiön toiminnan laajentamisesta päätetään aina yhtiökokouksessa päätöksellä, jota määräenemmistön tulee kannattaa.

Osakassopimuksen 12.9.1 mukaan osakassopimusta voidaan muuttaa.

Sopimusta voidaan muuttaa tai se voidaan korvata, mikäli määräenemmistö kannattaa sopimusmuutosta tai sopimuksen korvaamista uudella osakassopimuksella, eikä muutoksella tai korvaamisella muuteta muutosta vastustavan osakkaan asemaa suhteessa muihin vastaavassa asemassa oleviin osakkaisiin, eikä päätös ole ristiriidassa osakeyhtiölain 1 luvun 7 §:n kanssa.

Määräenemmistöpäätöksellä tarkoitetaan päätöstä, jota kannattavat yhtiökokouksessa osakkaat, joiden hallussa on vähintään kaksi kolmasosaa (2/3) yhtiön osakkeista ja niiden tuottamista äänistä.

Sopimusmuutos, joka koskee osakassopimuksen jaksoja/kohtia 1 (Yhtiön perustaminen), 2 (Rahoitus), 3.1.2 (Mahdollisen Rakentamisvaiheen rahoitus), 4.2 (Uusien Osakkaiden ja rahoituksen ylijäämän vaikutus Rahoitussitoumuksiin), 6.1 (Yhtiökokous) ja 6.2 (Hallitus), edellyttää, että kaikki osapuolet hyväksyvät kyseisen muutoksen.

Esitys yhtiön toiminnan siirtymisestä Suunnitteluvaiheen aikana myös Rakentamisvaiheeseen

Yhtiö on osakassopimuksen osapuolena sitoutunut sopimukseen, eikä hankkeen seuraavan vaiheen aloittaminen ole mahdollista ilman osakassopimuksen muuttamista. Yhtiö näkemys osakassopimuksen osapuolena on, että hankkeen etenemisen varmistamiseksi ja CEF-tuen myöntämisedellytysten täyttämiseksi yhtiön toimintaa tulisi laajentaa siten, että rakentamissuunnittelu voidaan aloittaa.

Näillä perusteilla hallitus esittää yhtiökokoukselle, että yhtiö toiminnassa siirryttäisiin Suunnitteluvaiheen aikana myös Rakentamisvaiheeseen, mikä mahdollistaisi yhtiölle Rakentamisvaiheeseen kuuluvien toimien aloittamisen.

Päätös ei muuta kenenkään osakkaan asemaa suhteessa muihin eikä se ole ristiriidassa myöskään osakkeenomistajien yhdenvertaisuusperiaatteen kanssa. Osakkaiden muihin osakassopimukseen liittyviin oikeuksiin ja velvollisuuksiin ei esitetä tässä vaiheessa muita merkittäviä muutoksia. Hankkeen valmistelu Suunnitteluhankkeen osalta jatkuu myös Rakentamisvaiheen aikana. Selvytyksen vuoksi todetaan, että päätökset rakentamisen aloittamisesta tehdään erikseen.

b. Sijoitetun vapaan oman pääoman rahaston käyttäminen

Osakassopimus ja sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto

Turun Tunnin Juna Oy:n 4.12.2020 allekirjoitetun osakassopimuksen mukaan yhtiön osakkaiden rahoitussitoumuksista saatu oman pääoman ehtoinen rahoitus kerätään sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon, jota saadaan käyttää ainoastaan Suunnitteluhankkeen ratasuunnitteluun ja siihen liittyviin selvityksiin. Yhtiö on osakassopimuksen osapuolena sitoutunut sopimuksen noudattamiseen.

Rakennusvaiheen käynnistäminen edellyttää, että yhtiön käytössä on siihen tarvittava rahoitus.

Osakassopimuksen 12.9.1 mukaan sopimuksen 2 Rahoitus -kohdan ehtojen muuttaminen edellyttää yhtiökokouksessa kaikkien osakkeenomistajien suostumusta.

Esitys sijoitetun vapaan oman pääoman rahaston käyttämisestä

Näillä perusteilla hallitus esittää yhtiökokoukselle, että yhtiö valtuutetaan käyttämään sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoa Rakentamisvaiheen aloittamiseen.

Kustannuksia seurattaisiin erikseen, mikä mahdollistaa sen, että osakkaat voivat osakassopimuksen päivityksen yhteydessä tarvittaessa sopia erikseen kustannusvastuista osakkaiden välillä.

Yhtiökokouksessa todettaneen myös, että yhtiökokouksen pöytäkirjan kirjauksilla täytetään osakassopimuksen 12.9.2 vaatimus sopimuksen kirjallisesta muuttamisesta.

4. Yhtiöjärjestyksen muuttaminen

Yhtiö toiminimi esitetään muutettavaksi yhtiön siirtyessä toiminnassaan uuteen vaiheeseen. Yhtiön toiminimi esitetään korvattavaksi yhtiön aputoiminimellä. Yhtiön nykyinen toiminimi rinnakkaistoiminimieen rekisteröidään toiminimen muutoksen yhteydessä yhtiön aputoiminimiksi.

Yhtiön toimialaa ja tarkoitusta esitetään muutettavaksi samoilla perusteilla kuin osakassopimusta esitettiin muutettavaksi.

Liitteenä on nykyinen yhtiöjärjestys, johon muutokset on merkitty muutosmerkinnöin, ja uusi yhtiöjärjestys ilman muutosmerkintöjä (Liitteet 2A ja 2B).

4.1. Toiminimi

Nykyinen yhtiöjärjestyksen 1 §:

”1 § Toiminimi

Yhtiön toiminimi on Turun Tunnin Juna Oy ja sen kotipaikka on Helsinki. Yhtiön rinnakkaistoiminimiä ovat ruotsiksi Entimmeståget Åbo Ab ja englanniksi Turku One Hour Train Ltd.”

Hallitus esittää, että yhtiöjärjestyksen 1 § muutetaan seuraavasti:

”1 § Toiminimi

Yhtiön toiminimi on Länsirata Oy ja sen kotipaikka on Helsinki. Yhtiön rinnakkaistoiminimiä ovat ruotsiksi Västbanan Ab ja englanniksi West Railway Ltd.”

Todetaan myös, että Turun Tunnin Juna, Entimmeståget Åbo ja Turku One Hour Train rekisteröidään yhtiön aputoiminimeksi samanaikaisesti toiminimen muuttamisen yhteydessä.

4.2. Toimiala

Nykyinen yhtiöjärjestyksen 2 §:

”2 § Toimiala

Yhtiön toimialana on Helsinki-Turku nopeaan junayhteyteen liittyvä raideliikenneinfrastruktuurin suunnittelu rakentamisvalmiuteen asti. Yhtiö voi tämän lisäksi tehdä tai teettää selvityksiä hankkeen rakentamisen mahdollistamiseksi sekä hankkeeseen liittyvien hyötyjen, haittojen ja muiden vaikutusten tunnistamiseksi.

Yhtiö voi harjoittaa myös muuta tässä kohdassa mainittuun toimintaan liittyvää toimintaa.”

Hallitus esittää, että yhtiöjärjestyksen 2 § ä muutetaan seuraavasti:

”2 § Toimiala

”Yhtiön toimialana on Helsinki-Turku nopeaan junayhteyteen liittyvän radan suunnittelu ja rakentaminen. Yhtiö voi tehdä tai teettää selvityksiä hankkeen rakentamisen mahdollistamiseksi ja hankkeen vaikutusten tunnistamiseksi. Yhtiö voi harjoittaa myös muuta raideliikenneinfrastruktuurin suunnitteluun ja rakentamiseen liittyvää toimintaa.”

4.3. Yhtiön toiminnan tarkoitus

Nykyinen yhtiöjärjestyksen 3 §:

”3 § Yhtiön toiminnan tarkoitus

Yhtiön toiminnan erityisenä tarkoituksena on kehittää ja tuottaa yhteiskunnan, viranomaisten ja osakkaidensa tarpeisiin raideliikenneinfrastruktuurin suunnitelmia

ja tähän liittyvien hyötyjen, haittojen ja muiden vaikutusten arvioita. Yhtiön toiminnan pääasiallinen tarkoitus ei ole tuottaa voittoa osakkeenomistajilleen.

Tämän pykälän määräyksillä ei ole tarkoitus poiketa yhtiön jakokelpoisten varojen jakamismahdollisuudesta vain osakkeenomistajille.”

Hallitus esittää, että yhtiöjärjestyksen 3 § muutetaan seuraavan sisältöiseksi:

”3 § Yhtiön toiminnan tarkoitus

Yhtiön toiminnan erityisenä tarkoituksena on kehittää, suunnitella ja rakentaa yhteiskunnan, viranomaisten ja osakkaidensa tarpeisiin raideliikenne-infrastruktuuria sekä tuottaa siihen liittyvien hyötyjen, haittojen ja muiden vaikutusten arvioita. Yhtiön toiminnan pääasiallinen tarkoitus ei ole tuottaa voittoa osakkeenomistajilleen.

Tämän pykälän määräyksillä ei ole tarkoitus poiketa yhtiön jakokelpoisten varojen jakamismahdollisuudesta vain osakkeenomistajille.”

Yhtiöjärjestyksen määräyksiä voidaan muuttaa kahden kolmasosan (2/3) määräenemmistöllä.

5. 2023 CEF Liikenne -tuki

2023 CEF Liikenne -tukihaku on avattu. Hakuaika päättyy 31.1.2024.

Yhtiön toimialana on ratasuunnittelu ja siihen liittyvät selvitykset eikä yhtiö voi päättää CEF-tuen hakemisesta, mikä kohdistuisi rakentamissuunnitteluun tai rakentamiseen. Yhtiön hallituksen näkemyksen mukaan CEF-tuen hakeminen Turun tunnin juna -hankkeeseen olisi yhtiön ja sen osakkaiden edun mukaista.

Yhtiön hallitus on 15.11.2023 käsitellyt hankkeen laajuutta. Hallitus esittää yhtiökokoukselle näkemyksensä, että yhtiön edun mukaista olisi hakea 2023 CEF Liikenne -tukea TEN-T-ydinverkon Helsinki-Turku rakentamissuunnitteluun.

Yhtiön tavoitteena on kehittää hanketta kustannustehokkaasti ja suunnitelmallisesti. Maksimaalinen hyöty osakkaille ja yhtiölle voidaan hallituksen näkemyksen mukaan saada, kun suunnitteluperusteita muutetaan ja rakentamiseen haetaan tukea seuraavassa hakuvaiheessa. EU-arviointikriteerien mukaan yhtiön hankkeen kypsyysvaihe rakentamissuunnitteluun voidaan katsoa hyväksi, minkä vuoksi mahdollisuus saada tukea suunnitteluun on hyvä. Rakentamissuunnittelu ensiksi rakennettaville rataosuuksille aloitetaan heti, kun se on mahdollista. Hankkeen kypsyysaste arviointikriteerien mukaan jäisi rakentamisen osalta heikoksi, mikä voisi vaikuttaa negatiivisesti myös rakentamissuunnittelun tukihakemukseen. Näillä perusteilla hallitus ei hankkeen tässä vaiheessa suosittelen, että CEF-tukea haettaisiin rakentamissuunnittelun lisäksi rakentamiseen.

Esitetään, että yhtiökokous päättää CEF-tukihakemuksesta ja sen laajuudesta.